

Het oude en nieuwe verbond

Er zijn verschillende opvattingen over de **wet**. Sommigen beweren dat de wet niet meer ter zake doet. Anderen beweren dat we de wet tot in detail moeten houden. Ook over de rol van het volk van **Israël** bestaan verschillende opvattingen. Sommigen beweren dat Israël geen speciale rol meer vervult. Anderen beweren dat iedereen Jood moet worden. Deze verschillen in opvatting zitten hem ten diepste vast op een verschillende visie op het oude en nieuwe verbond.

De centrale vraag is: heeft het nieuwe verbond in Yeshua het oude verbond van de Torah (wet) vervangen? Of is het oude verbond nog volledig van kracht? Zelf denk ik dat de waarheid in het midden ligt. Hier willen we dit belangrijke thema behandelen. Laten we kijken hoe de Bijbel over de verhouding van oude tot nieuwe verbond spreekt.

Van meet af aan is helder dat het oude verbond in het Nieuwe Testament als het **verbond van de schaduwen** verstaan wordt. Dit verbond komt pas tot vervulling in Yeshua.¹ In Kolossenzen 2:16-17 wordt het volgende over de feesten gezegd:

*Laat dus niemand u veroordelen inzake eten of drinken, of op het punt van een feestdag, een nieuwe maan of de shabatten. Deze zaken zijn een **schaduw van de toekomstige dingen**, maar het lichaam is van Christus.*

En in Hebrëeën 8:5 en 10:1 wordt dit over de tabernakel en de offerdienst gezegd:

*Deze priesters doen dienst in een afbeelding en **schaduw van de hemelse dingen**, zoals Mozes een aanwijzing kreeg van God bij het voltooiën van de tabernakel: zie erop toe dat u alles maakt, zoals het voorbeeld dat u op de berg getoond is.*

*Want de wet, die een **schaduw is van de toekomstige dingen** en niet het wezen van de dingen zelf, kan nooit met dezelfde offers, die zij jaar in jaar uit ononderbroken brengen, hen die aan de dienst deelnemen tot volmaaktheid brengen.*

De feesten en de Tempeldienst zijn een schaduw van wat Yeshua in de hemel vervult. Alle **feesten** verwijzen naar Hem, zoals u onder Bijbelse feesten kunt ontdekken. Met zijn komst naar deze aarde, vervult Hij deze feesten. En na zijn hemelvaart heeft Yeshua zijn bloed **geofferd** in de **hemelse Tempel**.² Daar verwijst de aardse offerdienst als een schaduw naar. De tabernakel en Tempel zijn namelijk gebouwd naar het voorbeeld van de Tempel, die in de hemel is. Mozes heeft deze Tempel mogen zien en op aarde een afbeelding daarvan mogen maken. In Openbaring 11:19 en 15:5-8 lezen we ook over deze Tempel in de hemel:

En de Tempel van God in de hemel werd geopend en de ark van zijn verbond werd zichtbaar in zijn Tempel. En er kwamen bliksemstralen, stemmen, ...

---

¹ Matth. 1:22, 2:15-23, 4:14, **5:17-18**, 8:17, 12:17, 13:14, 13:35, 21:4, 26:54-56, 27:9, 27:35, etc.

² Hebr. 9:11ev

*En daarna zag ik, en zie, de Tempel van de Tabernakel in de hemel werd geopend.
En de zeven engelen, die de zeven plagen hadden, kwamen uit de Tempel...*

Maar dit schaduwkarakter heeft niet alleen op de feesten en de Tempel betrekking. Heel het oude verbond en de Torah zijn een schaduw van Yeshua. Hebreeën 8:7-13 spreekt namelijk niet alleen over de Tempeldienst als een schaduw, maar spreekt in dit verband ook over het **oude verbond en de Torah**:

*Want, als het eerste verbond onberispelijk geweest was, zou er voor een tweede geen plaats zijn gezocht. Want hen berispend zegt Hij tegen hen: Zie, de dagen komen, spreekt de Heer, dat Ik met het huis van Israël en van Juda een **nieuw verbond** zal sluiten ... Ik zal mijn **wetten** in hun verstand geven en Ik zal die in hun hart schrijven ... Als Hij spreekt van een nieuw verbond, heeft Hij daarmee het eerste voor verouderd verklaard. En wat oud is verklaard en wat verouderd, **staat op het punt om te verdwijnen**.*

Het oude verbond bestond in wetten, die in stenen tafels waren geschreven, de Torah. Het gaat hier om de **letter van de wet**. Niemand kan deze wet volkomen houden. Uiteindelijk veroordeelt de letter van de wet iedereen, omdat we tekort schieten. Maar ook omdat de Torah zelf in zekere zin tekort schiet. Zij is een schaduw van de werkelijke dingen, die de Heilige Geest in ons hart schrijft. Het eerste verbond was niet onberispelijk, maar een bediening van de **verdoemenis**.³

Hoe zit dit? De Torah is toch goed? De Torah moet toch geleerd en gehouden worden volgens Yeshua?⁴ Zeker! Maar de **Torah** is slechts een schaduw van het ware. Zij geeft regels om het **natuurlijke leven** op aarde te reguleren. Zij geeft aan hoe je om moet gaan met je naaste, je opbrengst, de schepping, de tempeldienst, je lichaam, het land Israël etc. Dit zijn de dingen van beneden.

Maar de Torah schiet tekort, omdat zij geen **geestelijk leven** kan schenken. Het natuurlijke leven en ook de Torah, zijn slechts een schaduw van wat er in de geestelijke wereld plaatsvindt. De **Heilige Geest** is degene die onze ogen en oren opent voor de hemelse zaken. Door de Heilige Geest kunnen we geestelijk tot leven komen. Ja, gaat God zelfs in ons leven! Dan komen de werkelijke dingen tot leven, waarvan de Torah als schaduw gesproken had...

Als de Heilige Geest ons aanraakt, gaan we in vrijheid als vanzelf Gods regels gehoorzamen. Soms zal dat niet helemaal naar de letter van de wet zijn, omdat die als schaduw niet zo flexibel is om in alles met de hemelse zaken mee te bewegen. Dit neemt niet weg, dat ons hart zeer sterk zal uitgaan naar de Torah! Want de Torah is gegeven om Gods wil voor ons leven op aarde te openbaren. Zij is en blijft een schaduw van Gods hemels Koninkrijk. En zoals een persoon niet van zijn schaduw te scheiden valt, **zo valt de Geest niet van de Torah te scheiden!**

---

³ 2 Kor. 3:9 – Jer. 31:31-33, Rom. 7:6, 2 Kor. 3:6, Gal. 3:23-25, Hebr. 8:7

⁴ Matth.5:19

Zolang hemel en aarde niet verenigd zijn, zolang zal de Torah in stenen tafels van belang blijven. Het oude verbond staat op het punt om te verdwijnen, wat wil zeggen dat zij **nog niet verdwenen** is!⁵ **Beide verbonden blijven van kracht.** De ene voor de zaken op **aarde**, de andere voor de zaken in de **hemel**.

Yeshua leerde ons bidden: 'Uw Koninkrijk kome en uw wil geschiede, **zoals in de hemel, zo ook op aarde.**' Daarmee leerde Hij ons dat er twee verschillende geschiedenis-lijnen zijn. Eén in de hemel en één op de aarde. Dat zien we ook in het boek Openbaring terug, waarin we zien dat gebeurtenissen vaak eerst in de hemel plaatsvinden en vervolgens hun uitwerking krijgen op aarde. Maar aan het eind van Openbaring lezen we dat het hemels Jeruzalem neerdaalt op aarde en dat God zijn Troon op aarde vestigt. We zien dat het uitdraait op een **vereniging van hemel en aarde!**

Zolang hemel en aarde niet verenigd zijn, zijn er aparte regels voor de aarde nodig. Zolang Gods Geest ons nog niet op elk moment compleet vervult, hebben we Gods Torah nodig om ons de weg te wijzen! Zolang de aardse geschiedenis haar eigen loop heeft, zal het Joodse volk daarin een aparte rol vervullen.⁶ In de hemelse zaken, in Yeshua, valt het **verschil tussen Jood en heiden** echter weg.⁷ Zolang er op aarde getrouwd wordt, hebben man en vrouw een eigen rol.⁸ Maar in de hemel wordt niet meer getrouwd en valt het **verschil tussen man en vrouw** weg.⁹

Wat te zeggen over de **Tempeldienst en de feesten**? Ook die blijven tot in de laatste dagen van de aarde een rol spelen. In het komende **vredetijd van 1000 jaar**, wanneer hemel en aarde nog niet verenigd zijn, zullen alle volken Loofhuttenfeest, nieuwe maan en shabbat vieren.¹⁰ Ook zullen ze naar Jeruzalem komen om de Torah van het Joodse volk te leren.¹¹ En er zal weer een nieuwe Tempel in Jeruzalem staan.¹² Al zullen de offers en rituelen daarin **wel anders zijn**.¹³ Mogelijk zullen zij nog functioneren als gedachtenisoffers, zoals we nu met het avondmaal Yeshua's offer gedenken en ons toe-eigenen. De toekomst zal het leren...

Zo zien we dat **het oude en het nieuwe verbond van kracht blijven**, totdat oud en nieuw totaal verenigd zullen zijn. Dat zal gebeuren als hemel en aarde verenigd worden. Dan zal de hele Torah vervuld zijn en zal Gods Geest alles doorademen. **God blijft trouw aan zijn verbond van de Sinai, zijn volk Israël en zijn Torah zolang hemel en aarde bestaan!**¹⁴

---

⁵ Hebr. 8:13, zie ook Rom. 3:1-3, Rom. 11

⁶ Jer. 31:35-37, Rom. 11, etc.

⁷ Gal. 3:28, Ef. 2:11ev

⁸ 1 Kor. 11:1-16, Ef. 5:22-33, Kol. 3:18-19, Tit. 2:1-6, 1 Petr. 3:1-7

⁹ Matth. 22:30, Gal. 3:28

¹⁰ Jes. 66:23, Zach. 14:16-19, Openb. 20:1-6

¹¹ Jes. 2:3, Micha 4:2, Zach. 8:22-23

¹² Jes. 2:2, Ezech. 47:1-12, Micha 4:1

¹³ Hebr. 9:8-10, 10:8-9, 10:18

¹⁴ Ex. 31:16-17, Jer. 31:35-37, Matth. 5:18

De rol van de wet onder het oude en nieuwe verbond

Ik wil hier nog een toelichting geven over de manier waarop er met de wet omgegaan werd door de tijd heen. **De wet is nooit bedoeld geweest** om ons **eeuwig heil** te geven. De wet was bedoeld om het leven in het land Israël te reguleren. De wet functioneert als een **grondwet** voor het volk van Israël. En de wet zal ook in het Messiaanse Rijk als wereldwijde grondwet gaan gelden (zie bijv. Jes. 2:3, Jes. 66:23, Zach. 14:16-19).

In Jezus' dagen werd de wet echter op een **verkeerde manier gebruikt**. De **Farizeeën** en schriftgeleerden waren de wet gaan hanteren om hun **religieuze status** aan te geven en ook als markering voor eeuwige redding. Jezus waarschuwt daartegen. Hij schrijft dat onze staat voor God veel dieper gaat, dan het houden van regels. Het gaat daarbij om **ons hart** en dat we in **liefde** met onze naaste leven.

Jezus onderwijst bijvoorbeeld dat wij niet het principe 'oog om oog en tand om tand' in onze persoonlijke relaties moeten gebruiken, maar dat we onze vijanden moeten liefhebben. De wet is hiermee niet afgeschaft, want voor de rabbijnse (en seculiere) **rechtbanken** geldt nog steeds het principe '**oog om oog en tand om tand**'. Alleen wijst Jezus erop dat we elkaar niet perse voor het gerecht hoeven te dagen. We kunnen er ook **onderling in liefde uitkomen**. Dit is net zo waar onder het oude als onder het nieuwe verbond. In onze persoonlijke situatie gelden andere regels dan op rechtbankniveau. En onze geestelijke staat kan ook alleen maar uit onze hartgesteldheid afgeleid worden. Handelen wij vanuit liefde naar de mensen om ons heen?

Onder het nieuwe verbond is er in die zin meer vrijheid gekomen, dat de wet **niet verplichtend** opgelegd kan worden aan **gelovigen**. Daar waarschuwt Paulus heel sterk tegen. Dit heeft ook te maken met de combinatie van **Jood en heiden**, die er in de gemeentes ontstond en met het feit dat het evangelie zich tot **buiten Israël** verspreidde. De wetten zijn bedoeld voor het leven in het Beloofde Land en daar bleven de wetten ook gewoon van kracht. Zij werden immers gehanteerd door de Joodse overheden. Maar binnen de **gemeente van Jezus** mogen deze wetten niet verplichtend opgelegd worden. Daar is de wet ook nooit voor bedoeld geweest, want de wet kon geen eeuwig heil schenken, maar reguleerde het leven in het **Beloofde Land**.

Sowieso waren de wetten van het Sinaïtisch verbond alleen geldig voor Israëlieten/Joden. Voor de **heidene**n golden alleen de **Noachidische geboden** (niet doden, geen vlees met bloed erin eten, het verstikte niet eten, geen hoererij). In **Handelingen 15** worden deze geboden ook van toepassing verklaard op de gemeentes van Jezus. Dit laat zien dat de wet niet in zijn geheel heeft afgedaan, maar nog een rol vervult.

Onder het oude verbond was het ook niet zozeer de wet, die de Israëlieten in contact met God bracht. Het was wel het **kader** waarbinnen dat gebeurde. Maar uiteindelijk geldt ook onder het oude verbond dat de **genade van God** en het **bloed van de offers** de Israëlieten in **contact met God** brachten. Zij verdienden dat niet door de wet te houden. In die zin is er dus niet veel veranderd, sinds het nieuwe verbond in werking is getreden.

Ik geloof dat de wet **niet verplichtend** kan worden opgelegd aan gelovigen. Toch is beloofd dat de **Heilige Geest** de **wet in ons hart** gaat schrijven. Dit moet zichtbaar worden in een leven dat steeds meer gaat beantwoorden aan de bedoelingen van de wet. Ook zal dit als het goed is zichtbaar zijn in een **honger naar de wet**. Als de Heilige Geest in ons leven binnenkomt, dan willen we ons steeds meer voeden met Gods Thora, met Gods Woord, met zijn bedoelingen. Dat wordt ons voedsel bij dag en nacht.

Dus: is de wet verplicht voor gelovigen? Nee. Is de wet afgeschaft voor gelovigen? Nee. De Heilige Geest laat **de wet in alle vrijheid**, van binnenuit in ons geboren worden. Niet uit verplichting of religieuze hoogmoed, maar uit een diep en warm hartsverlangen. Vanuit een **innerlijke motivatie**, omdat wij houden van God en mensen.

Jan-Willem van den Bosch, februari 2023